

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

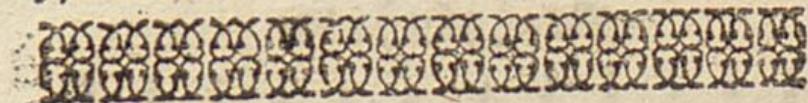
Johannis Michaelis Dilherri Contemplationes, Et Suspiria Hominis Christiani

Dilherr, Johann Michael

Norimbergae, 1660

I. Ex C. Lactantio Firmiano: qvi floruit circa annum Christi CCC.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10209

I.

Ex

C. LACTANTIO

Firmiano:

*qui floruit circa annum
Christi CCC.*

*Stendam: cur fecerit
hominem ipsum Deus?*

Sicut mundum, propter hominem, machinatus est: ita ipsum, propter se, tanquam Divini templi antistitem, spectatorem operum rerumque caelestium. Solus est enim, qui, sentiens capaxque rationis, intelligere possit Deum: qui opera ejus admirari; virtutem potestatemque perspicere: idcirco enim consilio, mente, prudentia instructus est.

Ideo solus, praeter caeteras animantes, reclus corpore, ac statu, factus est:
ut,

ut, ad contemplationem parentis sui,
excitatus esse videatur.

Ideò sermonem solus accepit, ac
lingvam, cogitationis interpretem: ut
enarrare majestatem Domini sui
possit.

Postremò idcirco ei cuncta subje-
cta sunt: ut factori, atque artifici Deo,
eset ipse subjectus.

Si ergò Deus hominem suum voluit
esse cultorem; ideoq; illi tantum ho-
noris attribuit, ut rerum omnium do-
minaretur: utique justissimum est; &
Deum colere: videlicet eum, qui tan-
ta præstiterit: & amare hominem; qui
sit nobiscum Divini juris societate
conjunctus.

Nec enim fas est, cultorem Dei, à
Dei cultore, violari. Unde intelligi-
tur: Religionis, ac justitiæ causâ, esse
hominem figuratum. Cujus rei testis
est M. Tullius in libris de legibus, ita
dicens: *Sed omnium, quæ in doctorum
hominum disputatione versantur, nihil
est profecto præstabilius; quàm planè
intelligi: vos ad justitiam esse natos.*

Quod

Quod si est verissimum: *Deus* ergò vult, omnes homines esse justos: id est: *Deum* & hominem charos habere: *Deum* scilicet honorare, tanquam patrem; hominem diligere, velut fratrem. In his enim duobus, tota justitia consistit.

Qui ergò aut *Deum* non agnoscit; aut homini nocet: injustè, & contra naturam suam, vivit; & hoc modo rumpit institutum, legemque *Divinam*.
Lib. de ira Dei, cap. XIV.

SENTENTIÆ,

ex epitome

Divinarum institutionum.

I. Quid tam justum ad æquitatem, tam pium ad honorem, tam necessarium ad salutem? quàm *Deum* cognoscere, ut parentem; venerari, ut dominum, ejusq; legi, aut præceptis obtemperare. cap. I.

II. Imitatio nominum facit, ut sic esse videatur. Nam & justitia imaginem habet stultitiæ; non tamen est
Stulti-

stultitia: & malitia imaginem sapientia; non tamen sapientia est. *cap. I.*

III. Neque ratio, neque natura ipsa permittit; ut is, qui justus est, sapiens non sit; quoniam justus nihil utique facit, nisi quod rectum & bonum est; pravum & malum semper fugit. Quis autem discernere bonum & malum, pravum & rectum poterit; nisi qui sapiens fuerit? *cap. I.*

IV. Nihil ad nos adtinet, quid judicent stulti; quid homunculi sentiant? Nos judicium Dei expectare debemus: ut eos postmodum, qui de nobis judicaverint, judicemus. *cap. I.*

V. Quid ab homine desiderat Deus; nisi cultum mentis, qui est purus & sanctus? Nam illa, quæ aut digitis fiunt, aut extra hominem sunt, hoc sacrificium verum non sunt; nec quod ex arca, sed quod ex corde profertur; non quod manu, sed quod mente libatur. Hæc acceptabilis victima est, quam de seipso animus immolat. *cap. II.*

VI. Primum justitiæ officium est; Deum cognoscere, ut parentem:
eumque;

eumq; metuere, ut Dominum: diligere, ut patrem.

Secundum justitiæ officium est; hominem agnoscere, velut fratrem. Si enim idem Deus fecit; & universos ad justitiam, & ad vitam æternam, pari conditione, generavit: fraternâ utiq; necessitudine cohæremus: quàm qui non agnoscit, injustus est. *cap. III.*

VII. Vide, ut ne facias ulli, quod pati nolis: sed alterius animum de tuo metiaris. *cap. III.*

VIII. Si acerbum est, injuriam ferre; & qui eam fecerit, videtur injustus: transfer in alterius personam, quod in te sentis; & in tuam, quod de altero judicas: & intelliges, tam te injustè facere, si alteri noceas; quàm alterum, si tibi. *cap. III.*

IX. Tres affectus, vel tres furia, sunt, quæ in animis hominum tantas perturbationes ciunt, & interdum cogunt ita delinquere; ut nec famæ, nec periculi sui respectum, aut curam habere, permittant: *Ira*; quæ vindictam cupit: *Avaritia*; quæ desiderat opes:

Libi-

Libido; quæ adpetit voluptates. His vitiis resistendum est; hæc stirpes eruedæ: ut virtutes feri possint. *cap. IV.*

X. Quid tam horribile, tam tetrum; quam hominis trucidatio? Ideo severissimis legibus vita nostra multatur: ideo bella execrabilia sunt. *cap. VI.*

XI. Renuntiandum noxiis voluptatibus: ne, delinuti suavitatis pestiferâ, in mortis laqueos incidamus. Placet sola virtus: cujus merces immortalis est; quum vicerit voluptatem. *cap. VI.*

XII. Nunquam mentiendum est: quia mendacium semper aut fallit, aut nocet. *cap. VI.*

XIII. Deus affectum nobis misericordiae dedit: ut omne præsidium vitæ nostræ, in mutuis auxiliis, poneremus. Si enim facti ab uno Deo, & orti ab uno homine: consanguinitatis jure sociamur. Omnem igitur hominem diligere debemus. *cap. VII.*

XIV. Animal commune atque consors esse debemus: ut nos invicem, præstandis recipiendisq; auxiliis, muniamus, *cap. VII.*

XV. Spe-

XV. Speres, tibi accidere, quod alteri accidit. Ita demum excitaberis, ad opem ferendam: si sumpseris ejus animum, qui opem tunc, in malis constitutus, implorat. *cap. VII.*

XVI. Siquis victu indiget; impertiamur. Siquis à potentiore injuriam sustinet; eruamus. Pateat domicilium nostrum vel peregrinis, vel indigentibus tecto. Pupillis defensio, viduis tutela nostra non desit. Redimere ab hoste captivos, magnanimi opus est: item ægros pauperes visitare, atque fovere. Inopes, aut pauperes (si obierint) non patiamur insepultos jacere. Hæc sunt opera, hæc officia misericordiae: quæ si quis perfecerit; verum & acceptum sacrificium Deo immolabit. *cap. VII.*

XVII. Ut hæc omnia, quæ Deo placent, facere possimus: contemnenda est pecunia, & ad cœlestes transferenda thesauros: ubi fur non effodiet, nec rubigo consumet, nec tyrannus eripiet: sed nobis ad æternam opulentiam, Deo custode, servabitur. *cap. VII.*

XVIII. Si

XVIII. Si est gloriosum, pro amicis, pro parentibus, pro liberis, id est, pro homine, suscipere mortem; & qui hoc fecerit, diuturnam memoriam, laudemq; consequitur: quanto magis, pro Deo? qui potest æternam vitam, pro temporali morte, præstare! Itaque cum incidere hujusmodi necessitas, ut discedere à Deo, atque ad ritus gentium transire cogamur: nullus nos metus, nullus terror inflectat; quò minus traditam nobis fidem custodiamus. Deus sit ante oculos, sit in corde: cujus interno auxilio, dolor viscerum, & adhibita corpori tormenta, superentur. Nihil tunc aliud, quam vitæ immortalis præmia, cogitemus. Ita facilè, etiamsi dissipandi, aut urendi artus fuerint, tolerabimus, quæ in nos tyrannicæ dominationis amentia molietur. Postremò ipsam mortem non inviti, aut timidi, sed libenter, & interriti, subire nitamur: ut qui sciamus, quali apud Deum gloriâ simus functuri, triumphato seculo, ad promissa venientes: quibus bonis, quantâ beati-

beatitudine, brevia hæc pœnarũ mala,
& hujus vitæ damna, pensemus! *c. VIII.*

XIX. Purganda est conscientia:
quam Deus pervidet, qui falli non po-
test. Evacuetur omni labe peccatus: ut
templum Dei esse possit: quod non
auri, nec eboris nitor; sed fidei & ca-
stitatis fulgor illustrat. *cap. VIII.*

XX. Non patitur conditio fragi-
litate naturæ, esse quæquam sine ma-
cula. Ultimum ergo remedium illud
est: ut confugiamus ad pœnitentiam;
quæ non minimum locum inter vir-
tutes habet: quia sui correctio est; ut,
quum fortè aut re, aut verbo, lapsi fue-
rimus, statim resipiscamus, aut nos de-
liquisse fateamur, oremusq; à Deo ve-
niam: quam, pro sua misericordia,
non negabit; nisi perseverabimus in
errore. *cap. IX.*

XXI. Magnum est pœnitentiæ
auxilium, magnum solatium. Illa est
vulnerum, peccatorumq; sanatio: illa
spes, illa portus salutis: quam qui tol-
lit, viam vitæ sibi amputat: quia ne-
mo esse tam justus potest, ut nun-
quam

quam sit ei pœnitentia necessaria.
cap. IX.

XXII. Factus à Deo mundus; ut homines nascerentur: nascuntur autem homines; ut Deum patrem agnoscant, ut colant; in quo justitia est: colunt; ut mercedem immortalitatis accipiant: accipiunt immortalitatem; ut in æternum Deo serviant. *cap. X.*

XXIII. Homo ideò rectus cœlum aspicit: ut Deum quærat. An potest ergò esse mortalis, qui immortalem desiderat? *cap. X.*

XXIV. Nondum sex millia completa sunt: quo numero consummato, tum demum malum omne tolletur; ut regnet sola justitia. *cap. X.*

XXV. Quùm cœperit mundo finis ultimus propinquare; malitia invalescet: omnia vitiorum & fraudum genera crebrescent: justitia interibit: fides, pax, misericordia, pudor, veritas non erit; vis & audacia prævalebit: nemo quicquam habebit; nisi malè partum, manuq; defensum. Si qui erunt boni; prædæ ac ludibrio habebuntur.

R

buntur.

buntur. Nemo pietatem parentibus exhibebit: nemo infantis aut senis miserebitur: avaritia, libido universa corrumpet: erunt cædes, & sanguinis effusiones: erunt bella, non modò externa & finitima; verùm etiam interna. Civitates inter se belligerabunt: omnis sexus, & omnis ætas, arma tractabunt. Non imperii dignitas conservabitur; non militiæ disciplina: sed, more latrocinii, deprædatio & vastatio fiet. *cap. XI.*

XXVI. Curæ, spes omnes vitæ ac salutis, in sola Religione Dei, sunt posita. Itaque nisi homo susceperit, quem Deus, ad liberationem, misit: nisi summum Deum, per eum, qui missus est, cognoverit, mandata ejus, legesq; servaverit: incidet in pœnas. Proinde fragilia contemnenda sunt, ut solida consequamur: spernenda terrena; ut cœlestibus oneremur: temporalia fugienda; ut ad æterna veniamus. *cap. XII.*